

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Ottáshoz postaköltséggel 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint előzőt több levél...

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Két évre 10 forint — Kr. Negyed évre 5 forint 50 kr.

gy a fu, mint a leányrend-
tása augusztus hó 5-én veszi kez-
nevezett iskolai helyiségben.

LEGUJABB.
cs. aug. 2. Szerajevóbeli
ek érkeznek. Hadzsi Loja
stumat bocsátott közre, mely-
éves ferfit feyverfogásra

Homeopata orvos
Klar Vincez
dor, szülész-műtő
naponta: reggel 7-9
dejtán 2-4.

Fogorvos
amburger Emil
Szegedi Nánássy-féle 1711. szá-
Nándor ur gyógytárával
de által.

plati hirdemény.
ostvérék esőválasztmányá a
ez, tnyonyben foglalt a eső-
hoz tartozó 8 nyilas tanyaföld

nikozás.
Budapesti m. kir. egyetem
nyálában mint okleveles szem-
ál alkalmazva volt, és ezen

DMANN E.
Buda Janosné szül.
Papp Karolina gyakorló hába
n.p.fia utca 952 sz. a.

PTÁRA
USORÓZATA
Aszaki utazók Szilveszter-éji
„Fegethof” hajó körül.

Kossuth Lajos levele.

Helgy Ignác urnak,
Budapest.

Kezves barátom!
Felteszem pár nap előtti levelém fo-
nalát.

A közösüges párt mindkét felekezete,
az veti önk programjának ellene, hogy va-
lósítást lehetetlen.

Onök programjukkal azon alapon áll-
nak, melyen az uralkodóház országglása nyug-
szik. Ez alapon kívül a dynastiának nincs jog-
állása Magyarországon.

Éz az önk programja. Önök mellett
szól a nemzeti létjog, a történelmi jog, a szer-
ződési jog.

Nem gondolom, hogy lehessen nemzet,
melynek önállási, függetlenségi joga erősebb
alapon nyugodhatnék, mint nemzetünk.

Éz az önk alapu jognak még azon elő-
nye is meg van, hogy senki jogát nem sérti,
a világon senki érdekét nem ütközteti; — az
európai történelem logikái fejlődésével tökéle-
tes összhangban áll, sőt annak észszerü po-
tulatumát képezi.

Éz a nemzet, mely ily jogalappal bir,
milliókban áll. Éz milliók életképességét mellet
egy ezredév tanuskodik.

Nó hát én először is azt felelem az álli-
tott lehetetlenségre, hogy csak egyetlen egy
dolog van a világon, a mi egy ily nemzet, ily
jogának valószínű lehetetlenséget teheti. Ez az
egy dolog az: ha azt a nemzet maga lehet-
tlennek tartja.

Szemégtörést követ el, a ki lehetetlensé-
get hirdet. A nemzet pedig öngyilkosságot
művel, ha azt elhiszi.

Minden nemzetnek lehet jövődjéje, csak
annak nem, a mely azt lehetetlennek tartja.

A lehetetlenség híre, erélyorvosztó, aka-
ratyilkos betegség, melynek a vége: halál.
Az ily nemzet számára hiába fordul a sors
kereke. Neki nincs horogja, melybe a szerene-
se beleakadhatna. Azt nem is kell megölni,
mert élve is halott: s halott az élet változó
viszonyai nem szólnak; míg nemzet, a mely
hiszen, még ha halottnak látszik is él; és hi-
tével kényszeríti a történelmet, hogy őtszámba
vegye.

Tekintsünk Olaszországra. Mik azon aka-
dályok, melyek a magyar nemzet előtt jogala-
pu, olyan függetlenségének, a minővel önk
bérik, utjában állhatnak, azon akadályokhoz
képest, melyek a külön jogalapra nem is hi-
vatkozhatott olasz egyének utjában állottak
még ez előtt husz évvel is!

Éz mi ma Olaszország!
Éz az az ország, mely az az ország, mely az
tette a mi lett? Az, hogy ez a szó „lehet-
tlen” az olasz hazafiság szótárában soha nem
létezett. Soha! a sorsnak semmi csapása alatt.
Ök nem lapultak el az akadályok előtt, me-
lyet sem elsősgörzetlen, sem megkérdelni nem
lehetett. Mindig lehetségesnek tartották, hogy
olasz kérdés legyen. Tehát lett. S a történe-
lem kényserülve volt az felkarolni. Ez nyújt
kulcsot ahhoz a külön jelenethez, hogy még
akkor is ök nyerték meg a hadjáratot, mikor
a csatákat elvesztették.

Magyar kérdés soha sem lesz a történe-
lem előtt, ha azt maga a nemzet lehetetlennek
tartja, s a jogfeladást, melyet egy boldogtalan
perceben minden tekintetben indokolatlan aber-
racziója nyakába hártott, oly bevégett: tény-
nek tekinti, melytől a jog alapjára visszatérni
lehetetlenség.

Hát én azt mondom a kicsiny hitűeknek:
a nemzetnek religiójában a függetlenség a
szentlelek, mely elevenit. — Ne végeztetek a
szentlelek ellen! Meg vagyon irtva, hogy min-
den más bün megbocsátathatik, de ez az egy
nem. — Ennek a büntetés nemzeti elkarbo-
zás. — Ne vigyétek nemzetünket kiserítetbe,
hogy oly bünbe essék, melyet a világ bírja,
a történelem soha sem hagyott és soha sem
hagyand büntetlenül.

gyarországgal, a mely eltökélt akaratot mutat,
arra, hogy önzél legyen, mint a miként szá-
molhat oly Magyarországgal, mely ezt maga
is lehetetlennek tartja — s belenyúgnak abba,
hogy öt „vigye” az, a mit Ausztriának nevez-
nek, de a miről rég ki van mondva, hogy az
nem is állam, csak kormány.

Mit csináljon a történelem logikája egy
ily Magyarországgal? Ezre sem veszi, ha ut-
jában nem áll, elsöpri, ha utjában áll.

Gondolom, nem szükséges bizonyítgan-
nom: hogy adottnak vére fel az uralkodó kö-
zösüget haránk és Ausztria közt, Magyaror-
szág mint állam, mint önéllású törökvi
politikai tényező, csak az önk programjának,
a personal unió-nak alapján foglalhat
állást, a forrási processusnál, a mely meg-
indult.

Ha Magyarország, mint önéllású törökvi
közösüget áll a világ előtt, mint oly
politikai nemzet, a melynek elhatározott
akarata visszaköveteli az önálló államlélet
minden attributumát, melyekre ily történelmi,
mint törvényi és szerződési alappal bir; viz-
szaköveteli azért, mert csak ezen alapon esz-
közölhető az, hogy Magyarország kormánya
oly politikát kövessen, mely a magyar nemzet
léte érdekében megfelel; az ily Magyarország-
ról mindenki tudja a világon, hogy az nem
akarhat foglalni, nem akarhat terjeszkedni,
nem akarhat annektálni, mert az nemcsak
nem áll érdekében, de sőt léte érdekében ellen-
kezik.

Az ily Magyarországot semmi szomszéd
nép nem fogja soha szabadságra, függetlenségre
akadályának tekinteni, s az orosz armány —
akár mit csináljon is különben — azt a esz-
tét soha sem fogja közöttük hitegethetni,
hogy jobb, ha az orosz karjaiba vetik magu-
kat, mert különben annak lehetnek kitéve,
hogy a török birodalom felbomlásával öket
Magyarország foglalhatja el. — Ezt az ön-
állásra törökvi Magyarország felől senki sem
hiszi. — A szabadságra törökvi keleti szomszéd-
unkban nem mai dolog. Éz én positive
mondhatom, hogy egy önálló Magyarországot
a keleten soha senki nem tekintette szabadsá-
gra akadályának, sőt postulatumnak, gara-
ntijának tekintette. Még Szerbia is. Nagyon
tanulságos adatnak vannak erre Mihály her-
cegnék és Szerbia legújabb államfőirének,
Graschninnak idejéből.

De ha Magyarország nemcsak közösü-
ges viszonyban áll azaz Ausztriával, a
mely csak „kormány” hanem még maga is
pláne lehetetlennek nyilatkoztatta azt, hogy az
önálló államjogi alapra visszatérhesen ebből
a szerencsétlen közösüges viszonyból, mely az
önálló magyar politikát absolute lehetetlen-
tesíti: ekkor a dolog egészen másképp áll.

A közösüges alapon álló Magyarország
nem mint önzél, hanem mint azon hatalom
erőforrása áll a történelem logikái előtt, a
mely hatalom „nem állam, csak kormány” és
Ausztriának nevezik. Ennek hatalom felől
pedig Európa szeliben-hosszában még a ver-
teb is csipolyják, hogy terjeszkedni akar,
foglalni akar, hogy compensatiót a szenved-
tet veszteségéért a keletre keres. — Lehet
ez desavouirozni (bár még csak ezt sem igen
hallottuk) de a tagadásnak hitel senki sem
ad. S meg kell vallani, miként sem azon tény,
hogy „gróf Andrassy minden kérdésben ahoz
a Bismarckhoz fordul, a ki „Ausztriát” már
előtte óta keletre ösztökéli, sem különben
Bosznia-Herzegovina megszállása ugyancsak
nem alkalmas arra, hogy a terjeszkedés fölől
világzerte táplált véleményét eloszlassa.

A krími háboru kezdetén Auszria meg-
szállva Moldva-Olahországot (mieszerint utj-
ját a szövetségeseznek, nehogy a török ál-
tal a Duna felé megtört oroszot arra felé üzhe-
sék, a merre gyöngye oldala: Lengyelország
fekszik) egyszerűsind ajánlkozott Szerbiát is
megszállani. Ekkor a szerb kormány egy tilt-
kozó körjegyzéket nemzett az európai ha-
talmakhoz, (az angol két könyveken olvas-
tam) s abban kijelentette: hogy az esetben az
orosz karjaiba veti magát, (ez fogja tenni
most Bosznia is) mert ök azt a telteltelen,
önöz, nagyragyó hatalmat, melynek neve:
Auszria, jobban gyülolik, mint magát az or-
dógot.

Éz így van most is az egész kelet-n;
s másként az anxionális feltéveknél fogva nem
is lehet. Éz ebben a gyüloletben Magyarorszá-
got a közösüges rendszerhez ragaszkodás osz-
tályossá teszi.

Magyarország közösügesége egy való-
ságos kincsbánya az orosz részére, melyet a
panzslavismus érdekében kiaknáthat s ki is
akná. „Jöjtek karjaim közé szláv testvérek,
különbön martalékul estek Ausztriának.” —
Éz a „mot d'ordre” az orosz agitacionál ke-
leten. — Éz rettenetesen hat.

Annál fogva a dolog így áll: ha Magya-
rorszag önéllású törökvi állást foglal a
világ előtt, nemcsak magára néve lehetséges-
teszi, hogy a multba már vissza nem terhel-
hető keleti válság végmegoldásánál vele a tör-
ténelem mint önálló számoljon, hanem arra
is utat nyit, hogy a válság népszabadsággal
végződhesék, mely barátságos új egyetértés
s kölcsönös biztonsg forrásává lehet köztünk
és keleti szomszédaink közt. — Ellenben ha Ma-
gyarország maga is lehetetlennek tartja, hogy
önállást visszaszerzhesse e elháríthatlan ke-
nyserüségnek valja a közösügeséget azon
Ausztriával, mely anxionális aspiratiók híré-
ben áll: szomszédunkban csak a panzslavismus
lehetséges.

Éz tehát azt mondom, hogy még ha kö-
zösüges viszonyban állunk Ausztriával, a mely
szekerre nem lehetne is kilátás, még akkor
is valódságos életforrás volna hazánk jövő-
djére néve, ha nemzet épen most a függetle-
nségi álláspont mellett nyilatkoznék.

Olyan dolog ez Uram barátom, melyről
a szó szoros értelmében el lehet mondani, hogy
„selbst das Streben ist schon Zweck” (Már
a törekvés is cél.)

Éz ez a második feleletem: a lehetetle-
nségre. —
D: még tovább megyek, és azt állítom,
hogy ha a közölő választók a közösüges
rendszer elleni tiltakozásnak oly dagadó árját
állítanak a hatalom szemé elé, mely semmi
kétséget nem hagyva fenn azért, hogy a kö-
zösüges kísérlet határozatlan megbukott a
magyar nemzet érzelmeiben, még kilátás is
volna arra, hogy az önk programja közel
időben valószínű fog.

Mondom ezt nemcsak azért, mert tökéle-
tes igaz az, a mit épen a közösüges feleke-
zetek közlönyeiben olvastam, hogy még egy
második ily kiegyezési kizsért a monarchia ki-
nem állna, hanem mondok különösen azért,
mert oly fenyegetőnek látom a külügyi helyzetet
hazánkra is. Ausztria is, de különösen
a Habsburg dynastiára, hogy ennek saját bi-
ztonsga érdekében magának kellene most fel-
tálatni a personalis uniót, ha már adva nem
volna a jog, a történelem, s azon szerződés-
ek által, melyek uralkodást adtak neki Magya-
rországon.

Politikában a jötehetőség nem boszor-
kányás, csak józan ész, mely a tények logi-
kájával számot vet.

Mária Terézia a tapintat azon biztonsgá-
val, mely a nők kiváló sajátja, számot vetett.
Éz — — „wass ist hervorgegangen”?
Az, hogy az oroszszali élet-halál harc
kikerülhetlen kényszerűsége a Habsburgok mo-
narchiájának ajtaján kopogtat. Éz pedig ko-
pogtat azon panszláv zászló rudjával, melyet
Európa vaksága, de különösen a bécsi cabi-
net bámulatos inprovidenciája a szláv világ
előtt győzelmesen lobogtatni megengedett.

Éz és zászlódnak kopogása e szavakkal
kiált bele a jövőjövendőbe: „rüste dich zum
letzen fürchterlichen Kampf! Haus Oester-
reich!”

Végtelenül esodálkozom, hogy akadhatott
ember a világon — ha csakugyan akadt — a
ki csak egy percig is azon illusióban rin-
gatta magát, hogy a berlini congressus fész-
ket csinálhat gr. Andrassy képzeldése barna
verebeknek, a ki azt vallotta politikája céljá-
nak, hogy „a diplomatikai tárgyalások er-
edménye béke legyen, nem pedig oly állapot,
mely újabb bonyodalmakat hord méhében.”

No hiszen ezzel szepen vagyunk! Még
csak oly állapotot sem voltak Berlinben képe-
sek öszetákolni, hogy a legközelebb érdek-
lett osztrak-magyar monarchia hadi budgétje
csak egy krajczárral is, hadseregi létszáma
csak egy emberrel is leszállíthatassék; misze-
rint a végig sájtolt népek, bár ha csak egy
pár évre is, kisé könnyebben lélekzhessenek.
Ellenkezőleg: megszorították a hadi költsé-
geket, s elűzték a munkás kezeket a gyára-
rtástól — — Boszniába, hogy ott buzaölelet
arassanak.

Éz ezt „békének” nevezik. — Uram
bocsáss!
A diplomatikai tárgyalások eredménye
nemhogy béke volna, — ezt a világon senki
sem hiszi — de még csak nem is fegyverszü-
net, kivéve az orosz. Ennek igenis fegyverszü-
netet. S mert neki az, hát nekünk „Galgen-
frist”, melynek egyedüli gyakorlati eredménye
az, hogy az orosz időt nyer, a lefolyt hábo-
rut kiheverni. A mint ez meglesz, s a boszi-
nari occupacionak kimaradatlalan hatása a ke-
leti népekre a tért jü panszlavoson előkészí-
tette: a „Galgenfrist” nek vége lesz. — A
háboru meglesz okvetlenül, s a mit a con-
gressusnak köszönhetni fogunk; annyiból Örs-
ország lesz az erősebb, s a körülmények neki
lesznek kedvezők. S e „Galgenfrist” a szt-
pétvári (tagadhatatlan nagyon ügyes) diplo-
maczia számára még azon előnyt is megsze-
rezte, hogy egy s addig keverhesse a kártyá-
kat, miszerint egyenkint vehesse kapóra azon
két ellenfelet, kiknek egyike itt Európában,
másika Asziában utjában áll, s kiket most a
helyzet kényszerítésénél fogva együtt talá-
landott, ha a berlini congressus fel nem menti
öt azon esztendőig, hogy „hatalma Európa
szabadságának ártalmatlan arányokra szlilit-
tassék le.” (Lord John Russell szavai: 1854.)

Lord Clarendon már ezeltől 26 évvel
megmondotta: „egyetlen egy mód van Euró-
pát biztonsgába helyezni Oroszországgal
ellen. Ugy kell elmetezni karmait, hogy többé
ne nőhessenek, különben még ragadozóbb lesz,
mint előbb volt.

Hogy mennyire alapos volt ezen felfogás,
megmutatta a lefolyt háboru.
A berlini congressus (hálá a porosz
orosz „kölcsönös biztonsi társasági viszonyok”,
melyről más alkalommal fogok szólni), meg-
nővesztett karmakkal” hozta ki az orszot e
háboruból.

Foglalt Asziában. Foglalt Európában. —
El volt szorítva a Dunától, most közelébe viz-
szatolokodott. — Eddig a Duna akadály volt
utjában, mert jobk partján ott volt a török
höz karjával és váraival; most azt a partot
nyitva tartja számára a bolgár, kit ő hozott
létre, s a ki az övé. — Eddig a Fekete tenger
nyugoti partja zárra volt előtte; most nyitva
van. Eddig Bulgária oly csatár volt, melyen
seregei rakásra hullottak, mint a rét füve
a kaszás előtt (még a lefolyt háboruban is az
orosz egyetlen ügy ütközetet sem nyert meg
Bulgáriában, egyetlenegyet sem!) most Bul-
gária az oroszoknak biztos stratégiai bázis, kész
főhadiszállás. S a mi mindennél több, ugy áll
a szláv világ előtt, mint a panszlavismus vezére,
a szlávnyug. Messiasza; és zászlójának győzelmi
nimbuszáról szétáradozik az orosz hatalmi be-
folyás magnetismus — Turóc-Szent-Mártonig,
Prágáig.

No hát kérdem én, ha a párisi congressus
(1856), mely megnyesegette az orosz kar-
mit, nem volt képes elhárítani rólnuk, Euró-
páról az orosz agresszív természet újabb ter-
jeszkedési merénylét, lehet e ember világon,
a ki jözan észszel állíthatna, hogy a berlini
congressus, mely az orosz karmaknak ily ré-
mületes megnövekedését sanctionálta „békét”
adott a világnak, hanem pedig oly állapotot,
mely „újabb bonyodalmakat hord méhében.”

Kampf, Haus Oesterreich.”
A háboru az oroszszal kikerülhetlen. Nem-
csak kikerülhetlen, hanem oly távlatban is áll,
hogy a Habsburg-háznak, ha élni akar, sürgős
családi érdekében áll fontolóra venni, hogy
minő belszerzetet mellet nézhet legbiztosab-
ban e veszélynek eléje.

Éz e kérdés komoly megfontolása oly

tekinetekhez vezet, melyek — ha még az ész-
szerűség nincs végkép számtuza a politikából
— lehetetlen, hogy önk programjának köz-
el valósisát kitálatba ne helyezzék.

Ujra az ököljog korát éljük Európában.
S ezt is fogjuk élni mindaddig, míg Francia-
ország republikánus intézményeivel, melyek a
hódítási veletásokat korunkban szükségszert-
leg kizárják, újra fel nem küzdi magát azon
magaslatra, melyre az emberi nem progressi-
vításának érdekében a történelem logikája ál-
tal hivatva van. S az ököljog korát fogjuk élni,
míg Lengyelország helyreállításával Európában
a rend, a szabadság, a civilizáció biztonsga
nem helyzetetik. Mire néze jól esik lelke-
nek visszaemlékezni, hogy Lengyelország hely-
reállításának beése oly hatalmas erővel fel-
kényszeríti magát az észre, hogy azíránt a bé-
csi congressuson maga Metternich tett indit-
ványt, s Ferencz császár egyes megbizásából
kiszérelt nyilatkozott a helyreállításához Gal-
licziával hozzájárulni. A már akkor is fennállt
porosz-orosz „kölcsönös biztonsi-társaság” ak-
kori magartatása szolgálatot alkalmat Talley-
randnak ama látnoki szemmel írott jelentésre,
melyben megírta kormányának, hogy „jövén-
dőben a porosz (a Hoehenzoellern-ház) az oroszra
a (Holstein-Gottorp-Romanoff-ház) fog támasz-
kodni, hogy Németországban terjeszke-
dhessék, s viszont taomatni fogja az orosz az
otthonan birodalom elleni vállalatában. —
Mintha csak tegnap írta volna. A porosz király
ma már német császár, s a berlini con-
gressuson Bismarck herceg elnökölt, a ki nem-
csak német birodalmi kancellár, hanem a
Hoehenzoellern-ház minisztere is, sőt főképen
az. És gróf Andrassy „minden kérdésben ö
hozza fordul.” — Aztán esodálkozunk, hogy
az került ki Berlinből, a mi kikerült.

Igen, az ököljog korát éljük. Hát ne be-
széljünk jogról. Ennek nincs a börszen kelete.
Maradjunk az érdeknek. Ennek tán van.

Minő belszerzetet nézhet legbiztosab-
ban a Habsburg-ház a kikerülhetlen élet-halál
harcznak elibe?

A birodalmi egységesítést megpróbálta.
Az enyészett szelére jutott vele. Altalában
minden állandó vezetés, minden megálta-
zás, mely valaha érte, — pedig sok érte —
olyan idő eik, midőn „a birodalmi egység”
eszméje garázdálkodott. Volt egységes had-
sereg s kültel a esatáterben, hogy az nem lehet
„organismus” csak „mechanismus” lehet, me-
lyet ép ugy meg vertek a most uralkodó fejé-
dem alatt, mind József császár idejében.
Megpróbálták rideg absolutissimussal, meg-
próbálták Reichsrath-tal, s abban ott ültek hor-
vátok, erdélyi szászok, oláhok és mit tudom
én, ki minden. Bukás lett a vége.

Hozzájárult e tekintetbe, hogy a ma-
gyarit itt ott furcsa helyekre is lehet vinni, de
a „Reichsrathba” — soha.

A bukás aztán elvitte az „experimental”
biztonsgát a dualismusba. Önk dolga meg-
mutatni, hogy ez mit véte Magyarországot.
Éz, nehogy azt vessék szemre, hogy ugy
teszek, mint Jób „szólok az én léikemnek fájd-
dalomban, panszolkodom az én szivemnek ke-
serőségében” hidegen szárazon csak azon tényre
utalok, hogy „a dualismus legkártekönyvabb
hatása a két államfél népeinek fokozódó ke-
seredettségen nyilatkozik.” Éz a kép nem
Barocconóban készült. Bécsben készült. Ott
viláik egy uj „Mene! Tekel Upharzin gyantát
a bécsi Reichsrath falain. Éz ég, lobogó láng-
gal ég a magyar nép szivében. Lehet parancs-
szóra” megszavazni a kiegyezést a „fellelhet-
len kamarakban” itt is, amott is. De a kie-
gyezés nincs meg a népek közt sem itt, sem
amott. Nem is lesz soha a közösüges alapon.
Lehetetlen, hogy legyen. Közösüges viszony:
kutya-, macska-viszony.

En nem gondolom, hogy a Habsburg-ház
jól számít, ha ezzel a kutya-, macska-viszony-
nyal megyen a kikerülhetlen élet-halálharcz-
nak elibe. Domus in se ipsam divisa desola-
bitur.

Az önk programja — a personalis
unio — egészen más képet mutat.

E mellett szöl először a jog. S a jog-
alap mégis csak erös alap az erköles világ
rendében. A ki erre épít, nem fut homokra
épit. Nincs biztonsg, nincs a népek s az
uralkodók között, mint a jog tisztelése.

Mellette szöl azon tapasztalás, hogy a
personal unio alapján a Habsburg dynastia
nemcsak remületes csapatok alól ujult erővel
felemelkedett, hanem oly veszélyekkel is meg-
bírt küzdeni, melyek lételet ényészettel fe-
nyegették. Mig a birodalmi egységesítés neki
erő helyert gyengeséget adott, s bukásról bu-
kásról vitte.

Mellette szöl az, hogy a barátságos jó
együttérés Auszria és Magyarország közt egy
uralkodó mellett csak a személyes unió alap-
ján lehetséges; mert e mind a két félnek sza-
badsgot hagy fel háztartását, akként beren-
deszi, a mint legjobbnak látja, s jöletén, bul-
dogsgán keble istenekének sugallata szerint mun-
kálkodni.

Mellette szöl az, hogy personal uniónak
az osztrak birodalomban is nagy pártja van,
Magyarországon pedig ez közeliséges szerint
minden magyar érzelmi szivben visszhangot
kelt, s még azok is, a kik nem sorakoznak a
zászló alá, nem azért nem teszik, mintha di-
adalt nem öhajtanák, hanem csak azért, mert
miesernek anyi bizalommal a hatalom iránt,
miesernek elhinnék, hogy engedni fogna a nem-
zet öhajításának, ha az, e zászló mellett nyi-
latkoznék. Nem egéséges állapot az, midőn
egy alkotmányos életet élőnek mondott nem-

... 684.892 frt 12 kral gyarapodtak
 4.202 frt 25 krt tesznek, ellentétben az
 1920 frt 13 kr. összeggel. A társulat
 ... továbbá egy 4.200.000 frtyi alaytő-
 ... díjbeosztásokról az elemi osztályban
 ... 1877 évben 13.729 krtt kifizetett
 ... kral a társulat által fennállása óta
 ... összesen 122.988.891 frtot tesz ki. A
 ... tarta folytatn az osztalék minden egyes
 ... bank arányban lett kiszabva. E szá-
 ... nyviszogat annak arról, hogy e régi, jó
 ... társulat nemcsak hogy sok ezrek-
 ... kedő lozalma által tisztelték, de hogy
 ... által edekelt is szintoly tapintatosan
 ... san kezelend.

LEGUJABB.
 ... aug. 3. (A „Debreczen“ ere-
 ... Bakes város képviselőjévé ma-
 ... el választott. Lelkesedés nagy.
 ... y-Kálló, aug. 5. (A „Debreczen“
 ... nagy-kalló val. kerület képvise-
 ... pant lelkesedéssel, egyhangu-
 ... fános független parti válasz-

Szerkesztő: Peter Gabor.
 ... es legrégebbi es. kir. szab.
zható jégverem
 ... es. kir. udvari szállító által fel-
 ... ált feltalálója az eddig még fe-
 ... lhatlan gyártmány.)
 ... Wieden, Hauptstrasse Nr. 69.
 ... raktárát a kész jégládák és
 ... mindennemű ételek és italokhoz
 ... a legolcsóbb árban. A raktáron
 ... 18.000 drb. hűtő, a szilárdság-
 ... és biztosítja a verőket a szű-
 ... delges ellen.
 ... zetek és rajtok ingyen.
 ... aum Lajos urnál Temesváron és
 ... Karánsebesen.

E. G.
 ... általános elismerve, a
 ... valódi
NTE
 ... ban.
 ... TEN kapható valódi minő-
 ... segen.
 ... ef gyógyász. urnál király-ut za,
 ... tók sz.
 ... Raktárak vidéken.
 ... n Golt Nándor es-fotóteknék E-
 ... Dr. Csáthy Szabó István urak
 ... ügyintézésben.
 ... 100 levetők ára 2 frt 50 kr.
 ... 1 frt 50 kr.
 ... Múzeum körút 41. sz.

z-pora.
 ... csak akkor
 ... valódi

Hol a gyógyalmi hős babérja?
 Szúrós tobagácsa változott...
 Nehány napot midőn kimér a
 Párka s a hős élő halott.
 Hol a cészári fény s díszesség?
 Könnyű felhő s csövelen.
 Hol a Cézár? kövesse őt
 Az arculvert, a meztelen!

Három közös ügyes vitézt ma
 Szétrúzt el a nép szava.
 Órui a jog, mozdul a béna
 S údvot kiált egész laza.
 Leégett a Diánatemplom,
 S Herosztratus emleke él.
 A kik miatt az ósajg már rom,
 Ne órjon vélok egy fedél.

A tiszta forrás hűs vízével
 Enyhít, üdít, gyógyít csupán.
 Ha megzavarva undort érlel:
 Ne bálmuljunk e nagy eszűdán.
 Tiszta forrás a nép bizalma,
 Ki élvezi, életteljes;
 Sohse legyen már fölzavarva
 Derék nép higgy, remélj, szeress!

Élved győzelme felvirult már,
 Megérhetéd a nagy napot.
 Érzéd, tudod, mily hivatás vár:
 A hűtelten szelű csapod!
 Nines a Tiszában annyi hullám
 S tengerben annyi vízelem,
 Mely e gyalázat tünteműl
 Kimosdani elég legyen!

gyógyászorész. (x*) Dr.
 (x) Mihalovics István
 (x) Fehérgyarmat
 (x) Ray Lajos gyógy-
 (x) J. A. gyógyász. M. S.
 (x*) Ujházy Károly
 Nyiregyháza (x*)
 (x) gyógyász. Szolnok (x)
 (x) gyógyász. Zilah (x)

tekesebb tekintélyei itér-
 ... a fogfájás ellen, mely-
 ... ára 60 kr.
 ... n, Tuchlauben Nr. 9,

könyvnyomdájában.

Rendkívüli kiadás.

Kedd aug. 6. 1878.

„DEBRECZEN.“

POLITIKAI HIRLAP.

**Éljen Simonyi Ernő!
 Éljen Helfy Ignác!
 Éljen br. Baldácsy Antal!**

Debreczen városának megválasztott orsz. képviselői.

A FÜGGETLENSÉGI ELV DIADALA.

Debreczen, 1878. aug. 6.
 Megjött a nagy nap, — és a szent jog
 Visszabirkózta önmagát;
 Az arculvert erőszak nem fog
 Nyugóznai többé. Itt a gát!
 Népünk szavának nagy hatása,
 Tuzeng a Kárpát s Adrián;
 Mint tudt bűntetni, lesse... lássa
 Ki vég- elégtéteit kíván.

Ha nemzetünk szép szőléjében
 Tolvaj verébesoport tanyáz,
 Nem üldöznai: bélyegző szűgyen
 S el is túrnai: koradta gyász!
 Van éberség, rend, tiszta szellem
 Mely véd, figyel s vezet ha kell;
 Mint jégörön szétmáll az ellen
 Nem szobozszéd, de tevé felel...

Mert van jogod, olvassd fejére
 A büntetést, ki vétkezett;
 Olvassd reá: átok nevére
 S feledje az emlékezet!
 Élj mint a köszál egybeforrva,
 Ekkép ezer villám sem árt,
 S zuzd össze mind izekre-porra,
 Ki szent jogodban teune kárt!

A légvár összeomlott!
 Róma locuta est... vox po-
 puli vox dei...
 Mit írjunk a tegnapi nap dicsőségéről...
 van-e toll, mely méltóan esetelné a harc
 nagyszerűségét, mely folyt a nép szava és a
 „mutszaj politika“ között, s melynek végered-
 ménye a függetlenség híveinek oly óriási győ-
 zelme lett, a melyet ritkán találunk a nemze-
 tek történelmében!
 A nép szava, Isten szava!
 Szent igazság, mely előbb-utóbb érvé-
 nyesíti magát, s a mely tegnap mint rohanó
 vihar dörögte fülebe a zsoldos seregnek, hogy
 a magyar még tud lelkesülni joga mellett s
 midőn azoknak megőrzése forog szóban, siet
 felemelni hatalmas szavát, mely tulkiáltja az
 éghabórot.
 Megrendült a föld az örömkialtástól, mi-
 dőn hire ment, hogy a nép szava ezuttal is-
 ten szava volt, egy kiáltás rázkódtatta meg
 a levegőt, egy összeolvadt óriási kiáltás, mely
 keresztül hangzott a városon, s mely néhány
 percz alatt végig szaladt e hazán: éljen
 Simonyi Ernő!!
 S midőn néhány percz múlva már: éljen
 Helfy Ignác! majd: éljen br. Baldácsy An-
 tal! is harsoghatott az óriás tömeg, lehetett
 látni sirva egymásra boruló polgárokat s a
 lelkesedés tüzeiben égő szemeket s az öröm
 mindennemű kifejezéseit.
 És vajon Debreczen város polgársága a
 három megválasztott képviselő sz e m é l y é-
 n e k örült-e? Bizonyára nem! Hiszen azok
 előtte nem ismeretes személyek, sokkal sze-
 rényebb munkásai a szent ügynek, mintsem
 tele lármázták volna nevével a világot; ha-
 nem igenis örült e nép e három férfunak
 azért, mert tudja, érzi azt, hogy e győzede-
 lem forduló pontot képez a nemzet életében,
 tudja, hogy azon elvek, melyek itt diadalra
 jutottak, így fognak diadalra jutni a törvény-
 hozás termében is, mely ha bekövetkezhetik,
 hazánk veszélynek rohanó kereké még meg-
 állítható lesz, erős karok még megmenthetik
 nemzetünket a végeleséstől.

Debreczen város itélt a politika felett,
 melyet Tisza Kálmán követett, itélt Tisza
 Kálmán felett és ez itélet — elítélte őt.
 Itt a közvélemény nyilatkozott, mely el-
 len pedig apelláta nincsen, az a közvélemény,
 melyről bizonyos körökben azt hitték, hogy
 nem is létezik, mert nem mér létezni.
 És imé létezik s csak tegnap hallotta
 hatalmas szavát, mely előtt a hatalmasok
 leghatalmasabbja Tisza Kálmán is kénytelen
 meghajolni.
 Tudjuk, hogy bár kénytelen innen visz-
 szahuzódnai, azonban nem fogja elismerni, hogy
 az itélet jogos és megérdemelt lett volna; de
 azt is tudjuk, hogy az egész monarchia, sőt
 ennek határain kívül is, várták ez itéletet,
 feszült figyelemmel kísérték az eseményeket,
 s a pártok hullámzását perczről perczre ész-
 lelték. De megvagyunk arról is győződve,
 hogy nagyon kevesen lehetnek e hazában,
 kik ez itéletet igazságtalannak tartanák, mert
 Tisza Kálmán maga mondotta, hogy elveit
 s z e g r e a k a s z t o t t a, az pedig ki ezt
 nyíltan kimondja, más itéletet nem érdemel.
 Erkölcsei diadal volt ez. A tiszta rom-
 latlan nép tilte elveinek diadalát az ámitás
 politikájának romjain.
 Aldott legyen a nap, mely megmentette
 polgári jó hírnevünket, mely megmutatunk
 engedte a világnak, hogy ha Tisza Kál-
 mánnal akaratlantul megvertük a nemzetet,
 most elítéltük őt. Nem terheli a polgárság
 lelkét azon tudat, hogy ő adta a hazának
 azt, ki elfordította arcát a néptől s a hata-
 lomnak lett engedelmes szolgája.
 El e nap emléke örökké!
 Dicső emlék lesz, mely nem enyészik el
 soha!

Debreczen, aug. 6.

Tegnap számunkban irtuk ugyan, hogy la-
 punk csak holnap jelenend meg; azonban váro-
 sunkban tegnap végbement képviselő választások
 nagyszerű eredménye annyira lelkesedésbe hozta
 közönségünket, hogy már a kora reggeli órákban
 szerkesztőségünk egész ostromnak volt kitéve,
 s számosan sürgették mai lapunk megjelenését. —
 Engedve a kérelemnek, adtuk e rendkívüli kiadást.
 *
 Tegnap reggel nyolcz óraker már szokatlan
 élénkséget lehetett észlelni városunk utcáin. Választó
 polgártársaink s általában a lakosság, rendkívül ér-
 deklődni látszott a mai napon végbemenendő fontos
 esemény iránt, s így történt, hogy mindenki, még
 az is, kinek künn a mezei munkát kelle félbe hagyni,

Handwritten scribbles and numbers, including '22', '21', and '2/2'.

Handwritten signature or scribble.

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off.

Előzetes... Helyben... Kézírt... 1878. X

ithon maradt, hogy legszentebb polgári jogát gyakorolhassa. Es ez nagyon helyesen történt...

De az utcai élénkség szokatlan látványához még egy másik szokatlan látvány is csatlakozott...

Debreczen városának első választókerületéből a szavazás a ref. főiskolában, a másik két kerületből a városháza nagy és kis tanástermében folyt.

Pártunk részéről a győzelem már napokkal ezelőtt valószínűnek hittük, ámbar megvoltunk...

A második kerületben már sokkal elbizakodottabb volt a szabadelvű párt; itt Kiss Lajos részére biztosnak hitték a győzelmet, de bizony az itt is nagyon távol maradt.

A harmadik kerületben a legszívósabb volt a küzdelem. Furcsa dolog az, kérem. Mert midőn az első választókerületben Tisza Kálmán bukása tény lett...

Br. Baldácsy Antal nyert 313 szavazatot, Molnár György 311-et, és így, Br. Baldácsy Antal városunk harmadik választókerületében országgyűlési képviselővé választott.

Eljen Simonyi Ernő! Eljen Heffy Ignác! Eljen Br. Baldácsy Antal!

Debreczen városának megválasztott országgyűlési független képviselői!!!

Midőn a debreczeni függetlenségi pártunk a fényes győzelmét ezennel közöljük, nem lehet felmentetlenül hagynunk városunk polgárait, a kik készséggel vállalták magukra, hogy inkább ők mennek ki a mezsei munka felügyelésére, csak hogy férj-eik itthon maradjanak.

Eljen a debreczeni független érzelmi honleányok!

Országszerte nagy volt az érdeklődés városunk képviselői választása iránt. Igen természetes tehát, hogy tegnapi délután az egész országban elterjedt a választás eredményének híre.

Térszűke miatt csak néhány ilyen táviratot közlünk:

K a s s á r ó l:

„Debreczen polgárai a haza hálájára méltók. Fogadják kassai elvtársaiknak üdvözlőket. Tiszát most mi várjuk biokra.” (E szerint alaptalan ama tegnap elterjesztett hír, mintha Tisza Kálmán tegnap Kassán megválasztott volna. Szerk.)

Egerből.

„Az egri polgárok hazafias üdvözlőket küldik Debreczen független polgárainak a nap diadalmához. Éljenek az új képviselők!”

Ungvárról:

„Az ungvári épen a választásra egybegyűlt ellenzéki választók örömmel vették az ellenzék debreczeni győzelmének híret s nemeskeblű Debreczen város választóinak hazafias üdvözlőket küldik.”

Miskolczi:

„Éljen a debreczeni függetlenségi párt! Eljen Simonyi Ernő, Heffy és br. Baldácsy. A lelkesedés itt igen nagy.”

A független polgárok

Czeplédről:

„Üdvözlőket küldjük a debreczeni mind három választókerületnek a dicső kiüzdelemért.”

A czeplédi független érzelmi polgárok.

Hasonló tartalmú táviratokat vettünk még: Budapest, Békéscsaba, Szatmár, N.-Kálló, Gyomai, N.-Váradi, és S.-A.-Ujhelyi, a melyekből tisztán kitűnik, hogy a hazában mind a hangulat a kormány irányában, s mind az öröm különösen Tisza Kálmán bukása felett, mert hiszen a másik kettő se nem osztott, se nem sokszorozott.

Kell-e végül mondannunk, hogy városunkban nemcsak a függetlenségi pártban, hanem azok nagy részénél leirhatatlan az öröm, a kik a kormány-párra szavaztak.

Üdvözljük tehát az újonnan megválasztott országgyűlési képviselőinket, s őszinte szívből óhajtjuk, hogy éljen Simonyi Ernő! éljen Heffy Ignác! és éljen br. Baldácsy Antal!

Választási mozgalmak.

— A „Debreczen” tudósítása. —

Balmaz-Ujváros, július hó 31.

T. Szerkesztő ur! A tegnapi napon, v. gy. is július hó 30-án délután oly nerezetes események színhelye volt városunk, mely mindenesetre megérdemli azt, hogy annak emléke ne csak városunk lakosai szívében és emlékezetében, hanem becses lapjában is örökítve legyen.

Két képviselőjöltő vonult be tegnap hozzánk. Az egyik Tury Sámuel, a bosnyák part vitéze, kit tudniunkkal ugyan senkiséim hívott meg, és senkiséim jölet ki városunkból, de hát no ő is eljött. Programját ugyan senkiséim hallgatta meg, mert itt arra nincs alkalmas talaj, ha csak a holdvilágban el nem mondja azt, mely B.-Ujváros felett fog sütni, de hát elég az hozzá, hogy ezen vitét arról ismerjük fel, hogy a kalapjánál volt a toll a felirattal: éljen Tury Sámuel képviselőjöltő. Furcsa ez bizony, nagyon furcsa. Na de meg aztán programot is osztott volna itt szét, ha lett volna kinek, melyet az ántimóniumját, neki legyen mondva, Vácson nyomatattak, no de meg is érzik a büze, hogy a fegyenczház mellett nyomaták azt; nekünk bizony nem kell, mert mi az ilyeneket, ha rajtuk állana, mind visszaküldenék oda esontostul s börtönül. Még vitéz uram ő kegyelme felismerhető volt arról is, hogy német és sárga ruhában mutogatta itt magát, no de a dolgokról elég legyen ennyi, térjünk át ez ányoldalról a dolog fényoldalára.

Délután 3 órakor indult városunk előjárásága a város fogatával a Debreczen felé vezető úton gr. Vay Mihály képviselőjöltőnk elibe, hogy őt, mint kedves vendéget, mint szívszakadva várt követelőjöltőnk városunkba bezovza, meg is érkeztek délután 4 órakor, a midőn már a városházánál meglehetősen nagy számmal összegyűleztünk. Képviselőjöltőnk Debreczenből Szathmáry Károly elvtársunk kísérte ki, ezen kívül képviselve volt még itt Bözörmény és Szoboszló is.

Majd a városházánál közszertetben levő lekipásztornok nagytiszteletű Papp Sámuel ur ékes szavakkal fogadta képviselőjöltőnköt s kérte fel a program elmondására. Mely felhívás után el is lett mondva a programbeszéd, melynek minden pontja nézetünkkel és elveinkkel megegyezvén, a

legnagyobb ragaszkodással és bizalommal fogadjuk azt el és adjuk képviselőjöltőnkre szavazatunkat, ki az 1848-ki alapon áll, annyival is inkább, mert teljesen meg vagyunk arról győződve, hogy jöletünk hű leend az előtűnk kifejtett elvekhez, nem fog bennünket cserben hagyni, és nem fog ama s kamlós térre lépni, melyen már hazánk romlásán oly sokan rohanva haladnak.

Bizalmunkat képviselőjöltőnk irányában igazatlanná teszi azon tudat is, hogy ő egész életét keresztl mindig azon egy elven volt, melyen ma követ, s hogy ő utóda azon örök hírv Vay-nak i Rákóczy Ferencz fejedelemmel ki bujdosott és vele együtt számkivetésben holt el a testvér török kezénél! Hiszen kétszer volt ő már követ az országában s ha Isten segít harmadszor is ott len, hogy ott most a mi elveinket s minket képviselre, a mi büszkeségünk legyen.

Tízezer számú lakosból álló városunkból fájadalom csak 285 szavazó van, mely közül velünk a függetlenség: elven 275 szavazó van, a többi 10-ből 1 habarékpartú, 9 pedig bosnyák partú.

Ha ezen választó kerülethez tartozó többi helyeken is ily arányban áll pártunk a többihez, akkor kerületünkben a szerb és bosnyák tövis sokkal sem fog felvirágozni.

Addig is míg augusztus 8-án a választás meg-ejtetik, s míg elvünk diadalra jut, egy szívre, lélekkel kiáltuk: éljen a függetlenségi elv, és annak a mi kerületünkbeli képviselője Gr. Vay Mihály! Éljen!!

A helyzet Boszniában.

Konstantinápolyból következő távirat érkezik:

Megbízható hírek jelentik a forradalom kitörését Mostárban. Az ottani kajmakam és a muft meggyilkoltattak; egy ulemát kiáltottak ki kormányzóknak. Három zászlóalj török katonaság a lázadókkal barátkozik, három más zászlóalj ellenben önyilatkozott, hogy a lázadást nem nyeljesi és ellenében fel, és hogy a bevonuló osztrák sereghez fog csatlakozni. Csakugyan el is indultak Meke-vics felé, hogy szükség esetében osztrák területet meneküljenek.

— Aradról azon távirati értesítést vettük, hogy ott tegnap Chorin Ferencz egy-sült ellenzéki egyhangulag országgyűlési képviselő választatott.

ÜJDONSAGOK.

* Még egy örömhirt jelzünk. Tisza Kálmánt egyik legbuzgóbb mamelukja, a székelyhídi kerület volt képviselője Nagy György, e hó 4-én vasárnap biztos értesülésünk szerint színtén elvette elvtársának méltó jutalmát. Mi partuk jelöltje Kiss Albert Székelyhídi ezrekre menő nép lelkesedése közt tartotta bevonulását s program-beszédét: addig Nagy György Dioszegben szoboz sem jutott, hanem úgy maga, mint kíséretét képezte néhány elvtársa gyászlovagokként menekülni kényse-rült. Különböen e tárgyról később bővebben fogunk szólni.

* Nagyváradról hiteles forrásból értesítük lapunkat, hogy ott Tisza Kálmánnak megválasztása a lehető legbizonytalanabb.

Lapunk zártakor vettük a következő érdekes táviratokat:

— B u d a p e s t, aug. 6. Tisztelettel meghajlok Debreczen városa polgárainak hazafiai nagysága előtt. Fogadják szíves üdvözlőmet, hálás köszönetemet. Helfy Ignác.

Czepléd, aug. 6. Belsőleg üdvözli Debreczen független gondolkodású polgárait, országgyűlési képviselőinket más választókerületeknek is példányul szolgáló megválasztásuk körüli hazafias erényes eljárásukért.

A c z e p l é d i k e r e s k e d ő t e s t ü l e t.

— Eger, aug. 6. Határtalan örömmel kifejezése mellett küldjük jelen elismerő nyilatkozatunkat, a közjogi ellenzéknek diadaljuttatása érdekében tett hazafias működésért. Eljen Simonyi Ernő!

Almásy Félix. Gál József, elnök. ügyvéd. Az egri közjogi ellenzék számosan egybegyűlt utcai nevében.

Felelős szerkesztő: Péter Gábor.

Handwritten signature and number 721.

A DEBRECZEN

A SZEREN

Regény

Irta: Zom

28. fe

Az igazi vadász

seget, a csigányt, ha j

lítja a herceg.

— Ah ön velünk

günk van, kiáltott a t

— Már így elfog

hölgy.

Az ifju arcán ne

a diadal nem kábitá e

jöl esett, az a szív oly

gott! Ah minő kél let

zelében osztani fárads

vele; de az éss oda k

— Oktalan! nem